

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Guzun Ion și Craiu Nicolae,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpata Țăruș Lilia, de către avocatul acesteia Petcu Dragomir, de către inculpatul Țăruș Victor, de către inculpatul Bostanica Vlad, de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, de către avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia, de către avocatul Cecalenco Denis în numele inculpaților, precum și recursul ordinar suplimentar declarat de către inculpatul Bostanica Vlad, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iulie 2020 și sentinței Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 31 mai 2019, în cauza penală în privința inculpaților

Bostanica Vlad xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx;

Țăruș Victor xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx;

Țăruș Lilia xxx, născută la xxx, originară din mun. Chișinău și domiciliată în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.07.2016 - 31.05.2019;

Instanță de apel: 21.06.2019 - 29.07.2020;

Instanță de recurs: 13.11.2020 - 23.11.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 31 mai 2019, au fost recunoscuți vinovați și condamnați

Bostanica Vlad în baza:

- art.art.27, 145 alin.(2) lit. a), j) Cod penal, la 15 ani închisoare;
- art.287 alin.(3) Cod penal, la 3 ani închisoare;

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 16 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Țăruș Victor în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Țăruș Lilia în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, echivalentul a 20 000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Arhirii Ruslan către Bostanica Vlad, Țăruș Victor și Țăruș Lilia privind repararea prejudiciului material în mărime de 3 500 lei și moral în mărime de 100 000 lei a fost admisă parțial.

S-a dispus de a încasa în mod solidar de la Bostanica Vlad, Țăruș Victor și Țăruș Lilia în beneficiul lui Arhirii Ruslan suma de 30 000 ca despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a dispus de a încasa în mod solidar de la Bostanica Vlad, Țăruș Victor și Țăruș Lilia în beneficiul lui Arhirii Ruslan cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 suportate în prezenta cauză.

Acțiunea civilă înaintată de Arhirii Vitalii în partea ce ține de prejudiciul material în mărime totală de 70 000 lei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Acțiunea civilă înaintată de Arhirii Vitalii privind repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial și s-a dispus de a încasează din contul lui Bostanica Vlad în beneficiul lui Arhirii Vitalii suma de 50 000 lei, cu titlul de reparare a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

S-a dispus de a încasa în mod solidar din contul inculpaților Țăruș Victor și Țăruș Lilia în beneficiul lui Arhirii Vitalii suma de 20 000 lei, cu titlul de reparare a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

S-a dispus de a încasa în mod solidar de la Bostanica Vlad, Țăruș Victor și Țăruș Lilia în beneficiul lui Arhirii Vitalii cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 500 lei, suportate în prezenta cauză.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, la 28 februarie 2016, aproximativ la orele 18:30 min., inculpatul **Bostanica Vlad**, împreună cu Țăruș Victor și Țăruș Lilia, intenționat, din motive huliganice, aflându-se în stradă în s. Hansca, raionul Ialoveni în fața porții familiei Țăruș, încalcând ordinea publică, în loc public, în drum, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, în prezența altor persoane inclusiv și minori, având ca pretext relațiile ostile cu familia Arhirii, Țăruș Lilia a inițiat o ceartă cu soții Ruslan și Lilia Arhirii care mergeau pe drum și pe care i-a numit cu cuvinte necenzurate îmbrâncindu-i. Ulterior, în altercație s-a implicat și Țăruș Victor care i-a insultat și i-a îmbrâncit, aplicând violența în privința soților Ruslan și Lilia Arhirii, dar și Vitalii Arhirii care se implicase în altercație. Apoi în îmbulzeală a intervenit și Bostanica Vlad care exprimându-se cu cuvinte necenzurate i-a îmbrâncit. În continuare, Bostanica Vlad, urmărind scopul de răzbunare, a intrat în gospodăria familiei Țăruș de unde a luat un cuțit, după care s-a apropiat de Vitalii Arhirii și i-a aplicat câteva lovituri cu cuțitul în regiunea coapselor, până ultimul a căzut la pământ, apoi haotic i-a aplicat mai multe lovituri cu cuțitul în diferite regiuni ale corpului. Ulterior, după ce Arhirii Vitalii fiind rănit a fost dus la domiciliul său ce se află în vecinătate, unde au mers și Arhirii Ruslan, Arhirii Lilia, Arhirii Silvia, continuând acțiunile sale infracționale Bostanica Vlad, Țăruș Victor, Țăruș Lilia au mers la domiciliu acestuia, amenințându-i cu răfuiala fizică și exprimându-se cu cuvinte injurioase, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită. Ca consecință a agresării huliganice ale lui Bostanica Vlad, Țăruș Victor, Țăruș Lilia, părților vătămate Arhirii Ruslan, Arhirii Vitalii, Arhirii Lilia, Arhirii Silvia, minorelor prezente la conflict Arhirii Mădălina și Arhirii Cătălina le-au fost

provocate dureri fizice și psihice. Iar ca consecință a agresării huliganice ale lui Bostanica Vlad, părții vătămate Vitalii Arhirii, i-au fost cauzate potrivit concluziilor raportului de expertiză medico-legală nr.773/D din 04.04.2016 plăgi tăiate multiple a toracelui cu penetrarea în cavitatea pleurală pe dreapta cu lezarea diafragmei și ficatului; plăgi tăiate la nivelul ambelor coapse, au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Bostanica Vlad în baza art.287 alin.(3) Cod penal, huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violente, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, care au fost săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Tot el, Bostanica Vlad la 28.02.2016, aproximativ la orele 18:30, având scopul săvârșirii omorului premeditat, cu o deosebită cruzime, aflându-se în stradă în fața gospodăriei familiei Țăruș din s. Hansca r-l Ialoveni, în cadrul unei altercații, din motiv de răzbunare, a intrat în gospodăria familiei Țăruș a luat un cuțit cu care i-a aplicat lui Arhirii Vitalii mai multe lovituri în regiunea coapselor până ultimul a căzut jos, după care i-a mai aplicat lovituri cu cuțitul haotic în diferite regiuni ale corpului. Din motive independente de voința lui Bostanica Vlad, decesul lui Arhirii Vitalie nu a survenit, acesta fiind transportat la Spitalul Clinic Republican, unde i s-a acordat ajutor medical calificat. Ca consecință a acțiunilor infracționale ale lui Bostanica Vlad, lui Arhirii Vitalii, i-au fost cauzate conform Raportului de expertiză medico-legală nr.773.D din 04.04.2016 plăgi tăiate multiple a toracelui cu penetrarea în cavitatea pleurală pe dreapta cu lezarea diafragmei și ficatului; plăgi tăiate la nivelul ambelor coapse, au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Bostanica Vlad în baza art.art.27, 145 alin.(2) lit. a), j) Cod penal, tentativa omorului intenționat, adică tentativa omorului unei persoane, săvârșit cu premeditare și cu deosebită cruzime.

Țăruș Victor la data de 28 februarie 2016, aproximativ la orele 18:30: împreună cu Țăruș Lilia și Bostanica Vlad, intenționat, din motive huliganice, aflându-se în stradă în s. Hansca, raionul Ialoveni, în fața porți casei unde domiciliază, încălcând ordinea publică, în loc public, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, în prezența altor persoane inclusiv minori, având ca pretext relațiile ostile cu familia Arhirii, Țăruș Lilia a inițiat o ceartă cu soții Ruslan și Lilia Arhirii care mergeau pe drum și pe care i-a numit cu cuvinte necenzurate, îmbrâncindu-i. Apoi în îmbulzeală a intervenit și Bostanica Vlad care exprimându-se cu cuvinte necenzurate i-a îmbrâncit. În continuare, Bostanica Vlad, urmărind scopul de răzbunare, a intrat în gospodăria familiei Țăruș de unde a luat un cuțit, după care s-a apropiat de Vitalii Arhirii și i-a aplicat câteva lovituri cu cuțitul în regiunea coapselor, până ultimul a căzut la pământ, apoi haotic i-a aplicat mai multe lovituri cu cuțitul în diferite regiuni ale corpului. Ulterior, după ce Arhirii Vitalii fiind rănit a fost dus la domiciliul său ce se află în vecinătate, unde au mers și Arhirii Ruslan, Arhirii Lilia, Arhirii Silvia, continuând acțiunile sale infracționale Bostanica Vlad, Țăruș Victor și Țăruș Lilia au mers la domiciliu

acestui, amenințându-i cu răfuiala fizică și exprimându-se cu cuvinte injurioase, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită. Ca consecință a agresării huliganice ale lui Bostanica Vlad, Țăruș Victor, Țăruș Lilia, părților vătămate Arhirii Ruslan, Arhirii Vitalii, Arhirii Lilia, Arhirii Silvia, minorelor prezente la conflict Arhirii Mădălina și Arhirii Cătălina le-au fost provocate dureri fizice și psihice. Iar ca consecință a agresării huliganice ale lui Bostanica Vlad, părții vătămate Vitalii Arhirii, i-au fost cauzate potrivit concluziilor Raportului de expertiză medico-legală nr.773 D din 04.04.2016 plăgi tăiate multiple a toracelui cu penetrarea în cavitatea pleurală pe dreapta cu lezarea diafragmei și ficatului; plăgi tăiate la nivelul ambelor coapse, au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Țăruș Victor în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violente, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

Țăruș Lilia la data de 28 februarie 2016, aproximativ la orele 18:30, împreună cu Țăruș Victor și Bostanica Vlad, intenționat, din motive huliganice, aflându-se în stradă în s. Hansca, raionul Ialoveni, în fața porții casei unde domiciliază, încalcând ordinea publică, în loc public, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, în prezența altor persoane inclusiv minori, având ca pretext relațiile ostile cu familia Arhirii, Țăruș Lilia a inițiat o ceară cu soții Ruslan și Lilia Arhirii care mergeau pe drum și pe care i-a numit cu cuvinte necenzurate, îmbrâncindu-i-i. Apoi în îmbulzeală a intervenit și Bostanica Vlad care exprimându-se cu cuvinte necenzurate i-a îmbrâncit. În continuare, Bostanica Vlad, urmărind scopul de răzbunare, a intrat în gospodăria familiei Țăruș de unde a luat un cuțit, după care s-a apropiat de Vitalii Arhirii și i-a aplicat câteva lovituri cu cuțitul în regiunea coapselor, până ultimul a căzut la pământ, apoi haotic i-a aplicat mai multe lovituri cu cuțitul în diferite regiuni ale corpului. Ulterior, după ce Arhirii Vitalii fiind rănit a fost dus la domiciliul său ce se află în vecinătate, unde au mers și Arhirii Ruslan, Arhirii Lilia, Arhirii Silvia, continuând acțiunile sale infracționale Bostanica Vlad, Țăruș Victor și Țăruș Lilia au mers la domiciliu acestuia, amenințându-i cu răfuiala fizică și exprimându-se cu cuvinte injurioase, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită. Ca consecință a agresării huliganice ale lui Bostanica Vlad, Țăruș Victor, Țăruș Lilia, părților vătămate Arhirii Ruslan, Arhirii Vitalii, Arhirii Lilia, Arhirii Silvia, minorelor prezente la conflict Arhirii Mădălina și Arhirii Cătălina le-au fost provocate dureri fizice și psihice. Iar ca consecință a agresării huliganice ale lui Bostanica Vlad, părții vătămate Vitalii Arhirii, i-au fost cauzate potrivit concluziilor Raportului de expertiză medico-legală nr.773 D din 04.04.201 - plăgi tăiate multiple a toracelui cu penetrarea în cavitatea pleurală pe dreapta cu lezarea diafragmei și ficatului; plăgi tăiate la nivelul ambelor coapse, au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatei Țăruș Lilia în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă

ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violente, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

3. Avocatul Ciobanu Pintilie în numele inculpatului Țăruș Victor a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Țăruș Victor să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate în baza art.90 Cod penal.

În motivarea apelului, apărarea a invocat că prima instanță la individualizarea pedepsei inculpatului Țăruș Victor a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, însă neargumentat a decis neaplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

A indicat că, în sentință prima instanță a reținut în privința lui Țăruș Victor doar circumstanțe atenuante, și anume: anterior nejudecat, precum și faptul că, la întreținere are doi copii minori, are loc permanent de trai, se caracterizează pozitiv la locul de trai, nu ține legături cu persoanele ce sunt în vizorul poliției, se bucură de stimă și respect, materiale compromițătoare nu sunt. Cu toate acestea, în speță fiind prezent un cumul de circumstanțe atenuante, prima instanță aplicând lui Țăruș Victor pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani în penitenciar de tip semiînchis, a conchis că ultimul urmează să execute pedeapsa în închisoare, fără a aplica prevederile art.90 Cod penal.

De asemenea, susține că, prima instanță și-a motivat soluția cu fraze de ordin general ce nu corespund circumstanțelor reale ale cauzei. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și insuficient de motivate în privința aplicării pedepsei inculpatului.

Totodată, asemenea motivare a soluției a primei instanțe nu corespunde criteriilor de stabilire a pedepsei, deoarece suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art.90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave, iar în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Suplimentar a notat că, având în vedere atât principiul prevăzut în art.4 Cod penal - umanismul legii penale, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, nu este rațional ca Țăruș Victor să execute pedeapsa stabilită, și a solicitat aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe un termen de probă, deoarece careva interdicții la aplicarea acestei norme nu sunt.

3.1. Avocatul Jomir Eudochia în numele inculpatului Țăruș Lilia a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunile inculpatei Țăruș Lilia să fie recalificate în baza art.354 Cod contravențional, cu încetarea procesului penal în privința acesteia și respingerea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului de la Țăruș Lilia. Totodată, cu încetarea procesului contravențional în privința lui Țăruș Lilia, în temeiul art.30 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragerea la răspundere contravențională.

3.2. Avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în partea

pedepsei stabilite lui Țăruș Victor, ca fiind o sentință prea blândă, și în partea ce ține de acțiunea civilă, cu admiterea ei integrală în cuantumul solicitat fără a se adresa în instanța civilă.

3.3. Avocatul Caracuian Victoria în numele inculpatului Bostanica Vlad a contestat cu apel sentința, solicitând casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunile inculpatului Bostanica Vlad să fie recalificate în baza art.156 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iulie 2020, au fost respinse apelurile declarate de către avocatul Ciobanu Pintilie în numele inculpatului Țăruș Victor, de către avocatul Jomir Eudochia în numele inculpatei Țăruș Lilia, de către avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia.

A fost admis apelul declarat de către avocatul Caracuian Victoria în numele inculpatului Bostanica Vlad, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în partea care se referă la condamnarea în baza art.287 alin.(3) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei definitive pentru concursul de infracțiuni, și pronunțată, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Procesul penal în privința lui Bostanica Vlad, în baza art.287 alin.(3) Cod penal, a fost încetat din motiv că fapta constituie contravenție.

Bostanica Vlad a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.354 Codul contravențional, cu încetarea procesului contravențional din motivul expirării termenului prescripției răspunderii contravenționale.

În rest, au fost menținute dispozițiile sentinței.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a remarcat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Bostanica Vlad în baza art.27, 145 alin.(2) lit. a), j) Cod penal și ale inculpaților Țăruș Victor și Țăruș Lilia în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat că prima instanță la adoptarea sentinței contestate incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și astfel, eronat a ajuns la concluzia că inculpatul Bostanica Vlad a comis infracțiunea prevăzută de art.287 alin.(3) Cod penal după semnele constitutive huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, cu obraznicie deosebită, acțiuni săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, or acțiunile inculpatului Bostanica Vlad pe acest capăt de învinuire urmau a fi reîncadrate în prevederile art.354 Cod contravențional - conform semnelor: huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, din care motiv instanța de apel va admite apelul avocatului, în interesele inculpatului Bostanica Vlad, inclusiv din oficiu și va casa sentința primei instanțe în această parte.

Instanța de apel a reținut următoarele circumstanțe de fapt (fapta contravențională comisă): la 28 februarie 2016, aproximativ la orele 18:30 min., inculpatul Bostanica Vlad, împreună cu Țăruș Victor și Țăruș Lilia, intenționat, din

motive huliganice, aflându-se în stradă în s. Hansca, raionul Ialoveni în fața porții familiei Țăruș, încălcând ordinea publică, în loc public, în drum, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, în prezența altor persoane inclusiv și minori, având ca pretext relațiile ostile cu familia Arhirii, Țăruș Lilia a inițiat o ceartă cu soții Ruslan și Lilia Arhirii care mergeau pe drum și pe care i-a numit cu cuvinte necenzurate îmbrâncindu-i. Ulterior, în altercație s-a implicat și Țăruș Victor care i-a insultat și i-a îmbrâncit, aplicând violența în privința soților Ruslan și Lilia Arhirii, dar și Vitalii Arhirii care se implicase în altercație. Apoi în îmbulzeală a intervenit și Bostanica Vlad care exprimându-se cu cuvinte necenzurate i-a îmbrâncit. Ulterior, după ce Arhirii Vitalii fiind rănit a fost dus la domiciliul său ce se află în vecinătate, unde au mers și Arhirii Ruslan, Arhirii Lilia, Arhirii Silvia, continuând acțiunile sale infracționale Bostanica Vlad, Țăruș Victor, Țăruș Lilia au mers la domiciliu acestuia, amenințându-i cu răfuiala fizică și exprimându-se cu cuvinte injurioase.

Instanța de apel, analizând probele cercetate în ședință și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate, a constatat că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatului Bostanica Vlad în comiterea infracțiunii prevăzute de art.27, 145 alin.(2) lit. a) și j) Cod penal și ale inculpaților Țăruș Victor și Țăruș Lilia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Referitor la faptul că, sentința primei instanțe este nefondată, instanța de apel a menționat că, o astfel de eroare în cauza dată nu se constată, deoarece sentința este una argumentată inclusiv în raport cu susținerile verbale ale avocatului în ședința de judecată, care sunt identice cu argumentele apelului declarat de același autor, totodată instanța de apel consideră că, pronunțarea repetată asupra argumentelor apelului nu poate duce la casarea sentinței contestate.

De asemenea, instanța de apel a enunțat că în apelul declarat în interesele inculpatului Bostanica Vlad este indicat că în acțiunile ultimului lipsește agravanta de comitere a omorului cu premeditare. Astfel, a explicat că pentru prezența semnului premeditării sunt necesare următoarele condiții: trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărârii de a săvârși omorul și până în momentul executării infracțiunii; în acest interval de timp făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării succesului acțiunilor sale; în acest interval de timp făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei. Nu este suficient ca făptuitorul să fi luat pur și simplu mai dinainte hotărârea de a omorî, pentru a avea premeditare. Existența agravantei de premeditare presupune prezența cumulativă a circumstanțelor enunțate, care privesc atât latura subiectivă, cât și latura obiectivă a infracțiunii de omor intenționat.

În cadrul cercetării judecătorești, instanța de apel a stabilit cu certitudine că apariția conflictului și ulterior apariția lui Bostanica Vlad cu cuțitul în mână a durat mai mult timp. În acest sens, a menționat și faptul că a fost inițiată cearta și după un timp Bostanica Vlad s-a dus înapoi în domiciliul lui Țăruș Victor și a luat un cuțit. Consecutivitatea și derularea în timp a acțiunilor ultimului indică la prezența tuturor condițiilor necesare pentru existența agravantei - cu premeditare.

Totodată, instanța de apel ținând cont de prevederile art.art.27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate,

verificându-le minuțios, le-a dat o apreciere proprie, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor confirmă vinovăția inculpatului Bostanica Vlad, și în comiterea contravenției prevăzute de art.354 Codul contravențional - conform semnelor: huliganismul nu prea grav, adică acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.

În plus, instanța de apel a relevat că acceptarea unei asemenea variante de calificare (fiind calificarea prin concurs ideal în baza art.287 alin.(3) și art.27,145 alin.(2) lit. a), j) Cod penal) ar însemna ignorarea principiului neadmiterii tragerii la răspundere penală de două ori pentru aceeași faptă, prevăzut la art.7 alin.(2) Cod penal și art.22 alin.(1) Codul de procedură penală. Astfel, a explicat că fiind aplicată o singură dată, violența nu poate fi reținută de două ori la calificare: prima dată în contextul infracțiunii prevăzute de art.27, 145 Cod penal; a doua oară ca expresie a infracțiunii de huliganism.

De asemenea, a reținut și modificările la hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 19 iunie 2006 ”Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism” care indică următoarele: ”4) Omorul intenționat sau vătămarea intenționată gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea a ordinii publice, în acest caz, calificarea trebuie făcută, în temeiul art.145, 151 sau 152 Cod penal și art.354 „Huliganismul nu prea grav” din Codul contravențional. În cazuri de acest gen, nu este admisibilă aplicarea răspunderii, în baza art.145, 151 sau 152 și art.287 Cod penal.

Instanța de apel a remarcat că, infracțiunea de huliganism trebuie delimitată de alte fapte nepenale, în particular de contravenția prevăzută de art.354 Cod contravențional, la care face referire avocatul inculpatei Țăruș Lilia în cererea de apel. Or, huliganismul incriminat de norma penală, în afară de prezența acțiunii principale - încălcarea a ordinii publice, presupune și prezența unei acțiuni adiacente - acțiune exprimată, alternativ, în: aplicarea violenței asupra persoanelor, amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice. În cauza deferită judecătii, aceste acțiuni adiacente au fost comise de inculpată. Pe cale de consecință, instanța de apel a statuat că art.287 Cod penal poate fi incriminat, doar dacă făptuitorul nu se limitează la acostarea jignitoare în locurile publice a persoanelor fizice și tulbură ordinea publică, dar pe lângă aceasta mai recurge și la aplicarea violenței, la amenințarea cu aplicarea violenței sau la opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice.

La caz, instanța de apel a menționat că, este probat faptul aplicării loviturilor și de către Țăruș Lilia. Astfel, fapta pe care a comis-o depășește gradul de pericol social al unei contravenții, atingând gradul de pericol social al unei infracțiuni și în această ordine de idei, instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatei au fost corect încadrate în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

4.2. Instanța de apel reiterând prevederile art.art.61, 90 Cod penal, a indicat că restabilirea echității sociale presupune restabilirea drepturilor lezate ca urmare a săvârșirii infracțiunii. La caz, ținând cont de gradul și natura prejudiciului cauzat, instanța de apel a concluzionat că restabilirea echității sociale poate fi realizată doar prin executarea efectivă a pedepsei stabilite. În situația în care cel

puțin un scop al pedepsei implică necesitatea executării reale a pedepsei, nu este necesar examinarea celorlalte scopuri.

Instanța de apel ținând cont de multitudinea circumstanțelor care descriu infracțiunea respectivă nu consideră rațional faptul că, prima instanță a dispus suspendarea executării pedepsei, în acest sens găsind veridice și aplicabile argumentele invocate în apel. În aceeași ordine de idei, raționând prin prisma textelor de lege menționate, instanța de apel a relevat că, la stabilirea pedepsei inculpatului a fost dată o apreciere cuvenită normelor citate mai sus or, prima instanță nu a stabilit existența circumstanțelor relevante pentru a aplica prevederile art.90 Cod penal, soluție care urmează a fi menținută.

4.3. În altă ordine de idei, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art.220 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, art.art.1398 alin.(1), 1422, 1423 Cod civil (ediție veche) a remarcat că a ținut cont de circumstanțele de fapt și normele de drept reținute supra, luând în considerație leziunile corporale cauzate părții vătămate, vârsta acesteia, tratamentul aplicat, suferințele psihice cauzate prin comportamentul inculpaților, atitudinea acestora față de părțile vătămate. La caz, verificând toate circumstanțele sus-menționate, instanța de apel a conchis că sumele atribuite în calitate de prejudiciu moral sunt echitabile.

Totodată, referitor la prejudiciu material, instanța de apel a constatat că prima instanță a procedat în conformitate cu prevederile art.387 Cod de procedură penală, astfel că respectiva normă permite emiterea unei astfel de soluții în scopul probării ulterioare a prejudiciului material.

5. Avocatul Petcu Dragomir în numele inculpatei Țăruș Lilia, în temeiul art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia și solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunile inculpatei Țăruș Lilia să fie recalificate în baza art.354 Cod contravențional, cu încetarea procesului penal în privința acesteia și respingerea acțiunii civile privind încasarea prejudiciului de la Țăruș Lilia. Totodată, cu încetarea procesului contravențional în privința lui Țăruș Lilia, în temeiul art.30 Cod contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragerea la răspundere contravențională.

În motivarea cerințelor sale invocă argumente similare celor invocate în apelul avocatei Jomir Eudochia în numele inculpatei Țăruș Lilia.

5.1. Inculpata Țăruș Lilia, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 10), 12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile și solicită dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale invocă că, prima instanță în sentința sa, nu a constatat și descris care au fost faptele ilegale comise de Țăruș Lilia, sau altfel spus care au fost nemijlocit acțiunile violente comise de ultima, or inculpata a declarat în instanța de judecată că nu a aplicat careva acțiuni violente, ci doar s-a exprimat în public cu cuvinte necenzurate.

Consideră că, faptele ce i se incriminează au fost încadrate greșit în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal, astfel acțiunile ultimei urmează a fi reîncadrate în baza art.354 Cod contravențional, huliganism nu prea grav.

5.2. Inculpatul Țăruș Victor, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 10), 12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile și solicită dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale invocă că, poziția instanțelor inferioare este una incorectă și că aceasta nu a ținut cont de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Inculpatul reiterează că în privința sa nu au fost depistate careva circumstanțe agravante, din potrivă sunt întrunite anumite circumstanțe atenuante și anume, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, expirarea de la momentul săvârșirii infracțiunii a 2/3 din termenul de prescripție pentru tragerea la răspunderea penală, prevăzut pentru această infracțiune.

Totodată, atrage atenția instanței de recurs că este căsătorit oficial, are loc de trai permanent, are doi copii minori la întreținere, se caracterizează pozitiv la locul de trai.

Remarcă faptul că, prima instanță nu și-a motivat hotărârea, și anume de ce în acest caz doar cea mai aspră pedeapsă va avea scopul reeducării inculpatului, mai mult ca atât apărătorul a solicitat aplicarea art.90 Cod penal, prima instanță nemotivând în hotărârea sa, solicitarea avocatului, a încălcat prevederile articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile.

În final, conchide că prima instanță a emis o hotărâre ilegală, neîntemeiată și nemotivată, care urmează a fi casată.

5.3. Inculpatul Bostanica Vlad, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 10), 12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile și solicită dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale invocă argumente că, deși a recunoscut faptele săvârșite, nu este de acord cu încadrarea juridică acceptată de instanțele ierarhic inferioare. Inculpatul Bostanica Vlad afirmă că a avut posibilitatea să-și ducă faptele de omor până la capăt, dacă avea această intenție, nimeni nu l-a împiedicat să fac acest lucru, însă nicidecum nu a avut intenția de a-l omorî pe Arhirii Vitalii și de unul singur a renunțat de a aplica în continuare lovituri cu cuțitul. Intenția lui a fost doar de a-i provoca leziuni corporale lui Arhirii Vitalii, astfel consideră că acțiunile sale urmează a fi reîncadrate în baza art.151 alin.(1) Cod penal, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății.

De asemenea, inculpatul evidențiază că, prima instanță în sentință, din oficiu a încercat să dea o descriere în partea calificativelor - omorul intenționat săvârșit "cu o deosebită cruzime", iar asupra calificativului "cu premeditare" nici nu s-a expus, adică acesta a fost acceptat fără a fi motivat.

În acest sens, premeditarea nu poate fi reținută, dacă făptuitorul a dispus de un timp suficient, dar nu a întreprins nici un act de pregătire a omorului, mai mult ca atât în prezenta speță Bostanica Vlad nu a dispus de tip de a pregăti o infracțiune. Consideră că, faptele comise de dânsul nu pot fi calificate ca fapte săvârșite cu o deosebită cruzime.

Inculpatul Bostanica Vlad, la data de 12 februarie 2021 a declarat recurs ordinar suplimentar, prin care a invocat solicitări și argumente similare celor indicate în recursul inițial.

5.4. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia și solicită casare parțială a acesteia în privința recalificării acțiunilor inculpatului Bostanica Vlad, cu menținerea sentinței

fără modificări.

În motivarea cerințelor sale acuzarea indică că, instanța de apel examinând apelul nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor care demonstrează vinovăția inculpatului Bostanica Vlad de comiterea infracțiunilor incriminate de către organul de urmărire penală, eronat reîncadrând acțiunile inculpatului Bostanica Vlad de la art.287 alin.(3) Cod penal la art.354 Codul contravențional - conform semnelor: huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice. Consideră că, săvârșirea de către inculpatul Bostanica Vlad a acțiunilor intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei a fost demonstrată pe deplin prin declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați, declarații care sunt consecvente și coroborează între ele.

În final, acuzarea subliniază că, în acțiunile inculpatului Bostanica Vlad există în exclusivitate și elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(3) Cod penal, iar reîncadrarea acțiunilor acestora de către instanța de apel, este vădit contrară legii și corespunzător nefondată.

5.5. Avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia, contestă cu recurs ordinar decizia și solicită repunerea în termen a recursului ordinar, casarea hotărârilor în partea pedepsei stabilite lui Țăruș Victor, ca fiind o sentință prea blândă, și în partea ce ține de acțiunea civilă, cu admiterea ei integrală în cuantumul solicitat fără a se adresa în instanța civilă.

Cu referire la repunerea în termen a recursului ordinar, avocata invocă că la pronunțarea dispozitivului deciziei din 29.07.2020 nu au fost prezenți nici părțile vătămate și nici avocata Crețu Nadejda, astfel nu au putut să cunoască conținutul dispozitivului decizie.

De asemenea, dispozitivul deciziei din 29.07.2020 nu a fost expedit părților apelante. Mai mult, decizia integrală din 21.08.2020 nu a fost expedită părților apelante, chiar dacă părțile apelante periodic verificau portalul instanței pentru a vedea decizia, care nu a fost publicată până la data de 21.09.2020. Mai mult ca atât, la data de 08.09.2020 de către avocatul Nadejda Crețu a fost expedită pe adresa de mail a Curții de Apel Chișinău solicitarea de a i se elibera și expedia decizia pe cauza dată, fapt ce nu s-a efectuat nici la ziua de astăzi, 29.09.2020, prin care fapt i s-a încălcat părților vătămate dreptul la un proces echitabil, de a fi informate despre soluția instanței.

Astfel, din cauză că Curtea de Apel Chișinău nu a expedit nici dispozitivul, nici decizia integrală părților vătămate și avocatului lor, a fost încălcat dreptul de a depune în termen recurs asupra deciziei contestate.

În motivarea cerințelor sale apărarea invocă argumente similare celor invocate în apel. Suplimentar, avocata reține că atât prima instanță, cât și instanța de apel eronat a luat decizia în privința acțiunii civile înaintată de Arhirii Vitalii și anume prin faptul că au respins-o, prin care partea vătămată a solicitat de a încasa din contul inculpaților a prejudiciului material în mărime totală de 70 000 lei.

Reține că, în cererea de chemare în judecată Arhirii Vitalii a menționat că suma de 70 000 lei constă din: - tratamentul medical și cheltuieli de îngrijire în mărime de 50 000 lei; - onorariul avocatului 4 500 lei, cheltuieli de transport 10 500 lei; - cheltuieli pentru distrugerea fizică a hainelor în sumă de 10 000 lei; -

cheltuieli pentru utilizarea telefonului în mărime de 5 000 lei, obligând partea vătămată să se adreseze în instanța civilă.

Evidențiază că, instanța de apel cu privire la acțiunea civilă, evaziv printr-o singură frază și-a expus soluția, fără a aduce careva argumente.

5.6. Avocatul Cecalenco Denis în numele inculpaților, contestă cu recurs ordinar suplimentar decizia și solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale avocatul susține că, toate acțiunile procesuale efectuate după data de 15.05.2016 sunt ilegale și efectuate peste termenul stabilit pentru urmărirea penală, fapt care duce la nulitatea probelor respective.

6. Asupra recursurilor declarate, a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru respingerea acestora, ca inadmisibile.

7. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, de către avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia, de către avocatul Cecalenco Denis în numele inculpaților, precum și recursul ordinar suplimentar declarat de către inculpatul Bostanica Vlad urmează a fi respinse ca inadmisibile, iar recursurile ordinare declarate de către inculpata Țăruș Lilia, de către avocatul acesteia Petcu Dragomir, de către inculpatul Țăruș Victor și de către inculpatul Bostanica Vlad urmează a fi admise parțial, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

7.1. Cu referire la recursurile ordinare declarate de către avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia, de către avocatul Cecalenco Denis în numele inculpaților, precum și recursul ordinar suplimentar declarat de către inculpatul Bostanica Vlad.

Potrivit art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. Acest termen este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art.230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea acestui drept procesual și nulitatea actului respectiv.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d.176-182), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența părților și reprezentanților acestora.

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor

procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului. La calcularea termenelor nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar, în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 21 august 2020 - data pronunțării deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind 21 septembrie 2020, iar recursul ordinar declarat de către avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia a fost depus la 01 octombrie 2020, recursul ordinar declarat de către avocatul Cecalenco Denis în numele inculpaților a fost depus la 22 martie 2021, recursul ordinar suplimentar declarat de către inculpatul Bostanica Vlad a fost depus la 10 februarie 2021 (conform ștampilei de pe plic), prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

Ținând cont de cele menționate supra, Colegiul penal respinge ca neîntemeiată solicitarea avocatului Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia privind repunerea în termen a recursului, deoarece acesta nu a invocat careva motive întemeiate ce au determinat întârzierea depunerii recursului. Or, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului prin care se susține că nu a cunoscut despre data pronunțării deciziei integrale și decizia nu a fost expediată în adresa sa.

Totodată, în situația când instanța de recurs dispune inadmisibilitatea recursului ca fiind tardiv, aceasta nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate, din care motiv nu există temeii de a se verifica legalitatea deciziei instanței de apel, sub aspectele invocate.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.art.422, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, rezultă că recursurile ordinare declarate de către avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia, de către avocatul Cecalenco Denis în numele inculpaților, precum și recursul ordinar suplimentar declarat de către inculpatul Bostanica Vlad sunt inadmisibile, deoarece sunt declarate peste termen.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

În conformitate cu prevederile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Colegiul penal lărgit reține că, acuzarea invocă temeii pentru recurs stipulat la pct.6), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, precum și

când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În esență, procurorul critică decizia instanței de apel în partea reîncadrării acțiunilor inculpatului Bostanica Vlad de la art.287 alin.(3) Cod penal la art.354 Codul contravențional, considerând-o ca fiind una eronată.

Raportând materialele dosarului la criticele recurentului, Colegiul penal lărgit conchide că eroarea semnalată nu este prezentă la caz și este invocată neîntemeiat de titular, iar pentru a statua astfel s-a rezultat din raționamentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art.113 alin.(1), (2) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Astfel, Colegiul penal lărgit apreciază drept întemeiată argumentarea instanței de apel precum că „este inadmisibil prin aplicarea loviturilor (aceleași lovituri comise de către inculpat asupra părții vătămate) comiterea simultană a infracțiunilor prevăzute de art.27, 145 Cod penal și art.287 Cod penal, întrucât ambele infracțiuni presupun violență. Astfel, concluzia care se impune rezidă în faptul că, în cazul în care violența aplicată de către făptuitor în legătură cu încălcarea a ordinii publice se exprimă sub forma vătămării medii, calificarea se va face potrivit art.art.27, 145 Cod penal și art.354 Cod contravențional”.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează și modificările la hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 19 iunie 2006 "Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism" în care se indică următoarele: "4) Omorul intenționat sau vătămarea intenționată gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea ordinii publice, în acest caz, calificarea trebuie făcută, în temeiul art.art.145, 151 sau 152 Cod penal și art.354 „Huliganismul nu prea grav" din Codul contravențional. În cazuri de acest gen, nu este admisibilă aplicarea răspunderii, în baza art.art.145, 151 sau 152 și art. 287 Cod penal. Or, principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte interzice tragerea de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă, în cazurile de acest gen, violența este cea, pe care o desemnăm prin sintagma „aceeași faptă”.

Totodată, cu referire la alegații acuzării privind aprecierea probelor de către instanțele de fond, instanța de recurs ține să remarce că, la această etapă a procedurilor nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, or aceasta fiind sarcina primordială a acestor instanțe. Deci, Colegiul nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea soluției de reîncadrare a acțiunilor inculpatului Bostanica Vlad de la art.287 alin.(3) Cod penal la art.354 Codul contravențional.

Așadar, decizia instanței de apel corespunde, tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și motivată, mai mult, instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate sub acest aspect, a apreciat just probatoriul

administrat, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția, iar criticele din recursul declarat de acuzatorul de stat, sunt vădit neîntemeiate.

Se atestă că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului Bostanica Vlad în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar.

În consecință, Colegiul penal lărgit statuează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală, astfel raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de acuzare, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.3. Cu referire la recursurile ordinare declarate de către inculpata Țăruș Lilia, de către avocatul acesteia Petcu Dragomir, de către inculpatul Țăruș Victor și de către inculpatul Bostanica Vlad.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează parțial hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Din conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal lărgit reține că, recurenții invocă critici similare asupra hotărârilor instanțelor inferioare în latura penală, în partea încadrării acțiunilor inculpaților, individualizării pedepsei, precum și în latura civilă în partea încasării prejudiciului moral, asupra cărora instanța de recurs se va expune concomitent.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspecte de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele

de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel, în baza probelor cercetate și verificate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, în mod argumentat concluzionând că faptele comise de către inculpatul Bostanica Vlad, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.27, 145 Cod penal și contravenția prevăzută de art.354 Cod contravențional, iar faptele comise de către inculpații Țăruș Victor și Țăruș Lilia întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Totodată, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Ținând cont de cele sus-menționate, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiate și lipsite de suport probatoriu invocările avocatului Petcu Dragomir în numele inculpatei Țăruș Lilia precum că, „acțiunile inculpatei Țăruș Lilia necesită a fi încadrate în baza art.354 Cod contravențional, cu încetarea procesului penal în privința acesteia”.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal lărgit evidențiază constatările instanței de apel „... este probat faptul aplicării loviturilor și de către Țăruș Lilia. Astfel, fapta pe care a comis-o depășește gradul de pericol social al unei contravenții, atingând gradul de pericol social al unei infracțiuni și în această ordine de idei, instanța de apel a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatei Țăruș Lilia au fost corect încadrate în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal. În plus, sub același aspect instanța de recurs evidențiază și amenințările cu răfuiala fizică a inculpaților Țăruș Victor și Țăruș Lilia direcționate în adresa părților vătămate.

De asemenea, Colegiul penal lărgit notează că la stabilirea pedepselor inculpaților Bostanica Vlad, Țăruș Victor și Țăruș Lilia, instanța de apel a ținut seama pe deplin de principiile de aplicare, prevăzute de art.art.7, 61 Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepselor, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor săvârșite, stipulate în art.75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei și de gravitatea infracțiunilor.

Mai mult, instanța de recurs reiterează că pedepsele stabilite inculpaților Bostanica Vlad și Țăruș Victor și modalitatea de executare a acestora a fost individualizată în așa fel, încât inculpații să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Or, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor

elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul penal lărgit remarcă că, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Pe de altă parte, instanța de recurs stabilește că instanțele de fond pripit au admis acțiunea civilă în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral, în mod solidar.

La caz, Colegiul penal lărgit reiterează prevederile art.1423 alin.(1) și (2) Cod civil (*redacția veche*), mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În lumina prevederilor legale reiterate, Colegiul penal lărgit statuează că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de erori de procedură în partea ce ține de admiterea acțiunii civile în partea încasării în mod solidar de la inculpați a prejudiciului moral, ce ar putea avea și consecințe de drept, ceea ce este incident cazului de casare semnalat în speță și prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt.

În contextul celor expuse, instanța de recurs explică că la stabilirea mărimii compensației pentru prejudiciu moral instanța de judecată urmează să verifice și să aprecieze profund probele prezentate, să stabilească, clar și cert rolul fiecărui inculpat în comiterea infracțiunii, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită în ansamblu, acestea jucând un rol important la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, ce nu poate fi încasat în mod solidar de la inculpați, or aceștia au avut roluri diferite în comiterea infracțiunii, respectiv cauzând diferit suferințe părților vătămate.

Având în vedere cele expuse, fiind stabilit că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare declarate de către inculpata Țăruș Lilia, de către avocatul acesteia Petcu Dragomir, de către inculpatul Țăruș Victor și de către inculpatul Bostanica Vlad, cu casarea hotărârilor contestate în latura civilă, în partea încasării în mod solidar a prejudiciului moral, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1), pct.2) lit. c) Cod de

procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, de către avocatul Crețu Nadejda în numele părților vătămate Arhirii Vitalii și Arhirii Silvia, de către avocatul Cecalenco Denis în numele inculpaților, precum și recursul ordinar suplimentar declarat de către inculpatul Bostanica Vlad.

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpata Țăruș Lilia, de către avocatul acesteia Petcu Dragomir, de către inculpatul Țăruș Victor și de către inculpatul Bostanica Vlad, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iulie 2020 și sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 31 mai 2019, în latura civilă în partea încasării în mod solidar a prejudiciului moral, în cauza penală în privința inculpaților *Bostanica Vlad xxx, Țăruș Victor xxx și Țăruș Lilia xxx*, rejudecă cauza în această parte și pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se încasează din contul inculpaților Bostanica Vlad Petru, Țăruș Victor Mihail și Țăruș Lilia Piotr în beneficiul părții vătămate Arhirii Ruslan a câte 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat.

Se încasează din contul inculpaților Țăruș Victor Mihail și Țăruș Lilia Piotr în beneficiul părții vătămate Arhirii Vitalii a câte 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 26 ianuarie 2022.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Guzun Ion

Craiu Nicolae